

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 03. 2021, sen. zn. 29 NSČR 103/2020, ECLI:CZ:NS:2021:29.NSČR.103.2020.1

Číslo: 10/2022

Právní věta:

Insolvenční soud může schválit konečnou zprávu v jiném znění, než ve kterém ji předložil insolvenční správce, jde-li o změny nebo doplnění, které nemění základní obsah konečné zprávy (§ 304 odst. 4 písm. b/ insolvenčního zákona).

Jestliže insolvenční soud v insolvenčním řízení, v němž je úpadek dlužníka řešen konkursem, pravomocně rozhodl podle ustanovení § 298 insolvenčního zákona o vydání tzv. čistého výtěžku zpeněžení zajištění zajištěnému věřiteli dosaženého tak, že od výtěžku zpeněžení odečetl náklady spojené se správou a zpeněžením předmětu zajištění a částku připadající na odměnu insolvenčního správce (§ 298 odst. 2 insolvenčního zákona), pak k námitkám vzneseným k účelnosti a výši nákladů spojených se správou a zpeněžením předmětu zajištění v rámci námitek proti konečné zprávě (§ 304 odst. 2 insolvenčního zákona) již insolvenční soud při projednání a schválení konečné zprávy nepřihlíží (§ 298 odst. 3 část věty za středníkem insolvenčního zákona).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.03.2021

Spisová značka: 29 NSČR 103/2020

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvenční řízení

Předpisy: § 298 IZ
§ 304 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2016, sen. zn. [29 NSCR 118/2016](#), uveřejněné pod číslem 134/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2017, sen. zn. [29 NSCR 94/2014](#), uveřejněné pod číslem 12/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sen. zn. [29 NSCR 43/2018](#), uveřejněné pod číslem

101/2020 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2865/2011](#), uveřejněný pod číslem 22/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2543/2011](#), uveřejněný pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2019, sen. zn. [29 ICdo 151/2017](#), uveřejněný pod číslem 77/2020 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2016, sen. zn. [29 NSCR 71/2014](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2020, sen. zn. [29 NSCR 53/2019](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. [29 Cdo 2181/2014](#)

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání dlužníka proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 7. 2020.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Usnesením ze dne 31. 10. 2019 Krajský soud v Praze (dále jen „insolvenční soud“):

[1] Schválil konečnou zprávu o zpeněžování majetkové podstaty a vyúčtování odměny a výdajů insolvenčního správce (dále jen „konečná zpráva“), s tím, že:

a/ příjmy z podstaty činí celkem 3 629 647,45 Kč;

b/ výdaje z podstaty činí celkem 3 378 185,03 Kč;

c/ odměna insolvenčního správce činí 244 643,95 Kč;

d/ částka určená k rozvrhu k rozdělení mezi nezajištěné věřitele činí 6 811,47 Kč (bod I. výroku).

[2] Uložil insolvenčnímu správci [Ing. J. S., MBA (dále jen „J. S.“)], aby mu do 30 dnů od právní moci usnesení předložil návrh rozvrhového usnesení a upravený seznam přihlášených pohledávek (bod II. výroku).

Šlo v pořadí již o druhé rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení konečné zprávy když první usnesení (ze dne 8. 8. 2018) zrušil Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 11. 11. 2019 a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

2. Insolvenční soud – vycházejí z ustanovení § 304 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a z toho, že námitky proti konečné zprávě podal pouze dlužník (B-98) – dospěl po přezkoumání (opakovaně doplněné) konečné zprávy a vyúčtování odměny a výdajů insolvenčního správce k následujícím závěrům.

3. Příjmy majetkové podstaty uvedené v konečné zprávě ve výši 3 629 647,45 Kč odpovídají obsahu spisu. Z této částky tvoří 3 602 671 Kč výtěžek zpeněžení zajištěného majetku a 26 976,45 Kč

zpeněžení ostatního majetku, z čehož 15 631 Kč představují srážky z příjmu dlužníka, 11 204,45 Kč plnění z insolvenčního řízení dlužnice M. D. (dále jen „M. D.“), a 144 Kč příjem od České správy sociálního zabezpečení. Za nesporné výdaje, které již nelze účinně napadat námitkami proti konečné zprávě, má insolvenční soud pravomocně přiznané výdaje spojené se zpeněžením zajištěného majetku dlužníka [181 722,04 Kč, zahrnující hotové výdaje za odměnu realitní kanceláři (180 133 Kč), poštovné (540 Kč), legalizaci podpisů (60 Kč) a cestovné (989,04 Kč)].

4. K námitkám týkajícím se vykonatelných směnečných pohledávek dlužníka insolvenční soud uvádí, že dlužník od počátku insolvenčního řízení řádně nespolupracoval ani s insolvenčním správcem ani s insolvenčním soudem. K výzvě insolvenčního správce (ze dne 30. 11. 2015) nepředložil soupis majetkové podstaty a nedostavil se bez omluvy ani k jednání insolvenčního soudu nařízenému na 15. 9. 2016 k prohlášení o majetku dlužníka. Až na základě výzvy insolvenčního soudu ze dne 25. 10. 2016 (B-42) zaslal zástupce dlužníka kopie dvou směnečných platebních rozkazů proti L. B. (dále jen „L. B.“) z roku 2008, včetně exekučních příkazů ze 7. 3. 2013 a 25. 3. 2013. Podle sdělení soudního exekutora JUDr. V. P. z 23. 11. 2016 v předmětném exekučním řízení vůči L. B. nebylo nic vymoženo. Usnesením ze dne 13. 3. 2017 insolvenční soud souhlasil s prodejem oněch směnečných pohledávek. Originály listin k těmto pohledávkám předal zástupce dlužníka po výzvě insolvenčního soudu z 9. 6. 2017 (B-56) až 28. 7. 2017. Jelikož insolvenčnímu správci se nepodařilo pohledávky „prodat“, v souladu s ustanovením § 315 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona je vyloučil ze soupisu majetkové podstaty, což oznámil insolvenčnímu soudu 13. 4. 2018 (B-63). K pohledávkám dlužníka vůči M. D., Z. D. (dále jen „Z. D.“) a D. t. (dále jen „společnost D“), insolvenční soud poukazuje na to, že ohledně těchto dlužníkových dlužníků probíhala insolvenční řízení již od roku 2012. Do insolvenčních řízení vedených na majetek Z. D. a společnosti D dlužník pohledávky nepřihlásil, v insolvenčním řízení vedeném na majetek M. D. tak učinil 18. 1. 2013 a plnění z tohoto insolvenčního řízení bylo posléze též zasláno do majetkové podstaty dlužníka. Doklady k těmto pohledávkám dlužník insolvenčnímu správci nepředal.

5. K vyúčtování jízdného insolvenční soud uvádí, že (jak uvedeno výše) jízdami vyúčtovanými v rámci vydávání výtěžku zajištěnému věřiteli se již nemůže zabývat. Ohledně jízd k soudním jednáním insolvenční soud uvádí, že v době, kdy se zúčastnil jednání konaných 24. 8. 2015 a 23. 7. 2018, se pobočka insolvenčního správce nacházela v Č., a v době, kdy se zúčastnil jednání konaných 20. 5. 2019 a 30. 9. 2019, se pobočka insolvenčního správce nacházela v R. pod T. Insolvenčnímu správci tak náleží za 2 jízdy z Č. částka 287,33 Kč a za jízdy z R. pod T. do P. a zpět pak částka 1 190,63 Kč. K návrhu rozvrhového usnesení insolvenční soud uvádí, že jde pouze o předběžný návrh.

6. Odměnu vyúčtoval insolvenční správce v souladu s vyhláškou č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů; námitky proti odměně nebyly podány.

7. K odvolání dlužníka Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 15. 7. 2020 změnil usnesení insolvenčního soudu v bodě I. výroku jen tak, že částka určená k rozdělení mezi nezajištěné věřitele činí 6 818,47 Kč; jinak je potvrdil.

8. Odvolací soud dospěl po přezkoumání napadeného usnesení k následujícím závěrům.

9. K namítané nepřezkoumatelnosti usnesení insolvenčního soudu odvolací soud uvádí, že insolvenční soud schválil konečnou zprávu s dílčími změnami, tedy částečně s jinými výsledky insolvenčního řízení (jež však nezměnily základní obsah konečné zprávy) než insolvenční správce formuloval v konečné zprávě, a je rovněž zřejmé, jak dospěl k částkám uvedeným v napadeném usnesení.

10. Námitkou, že nedošlo k vypořádání zrušeného společného jmění manželů dlužníka a jeho

manželky Z. F. (dále jen „Z. F.“), se insolvenční soud zabýval již v přípisu z 9. 6. 2017 (B-56), doručeném dlužníku 14. 6. 2017, a obdobně insolvenční správce (B-113). Odvolací soud přitom nemá pochyb o tom, že ustanovení § 274 insolvenčního zákona, ve znění účinném do 31. 5. 2019, pro věc rozhodném, umožňovalo zahrnout majetek ze společného jmění do majetkové podstaty, jestliže nebylo možné vypořádat společné jmění manželů proto, že závazky dlužníka, které z něj mohly být uspokojeny, byly vyšší než majetek, který náležel do společného jmění manželů. Poukazuje-li dlužník na to, že „zpeněžení oddlužením“ (v tomto případě u jeho manželky) vyvolává stejné účinky jako konkurs (zaniká společné jmění manželů, které je třeba vypořádat podle konkursních pravidel), pak přehlíží, že insolvenční soud schválil oddlužení Z. F. plněním splátkového kalendáře, nikoli zpeněžením majetkové podstaty; účinek předvídaný ustanovením § 408 odst. 1 insolvenčního zákona tedy nenastal.

11. K námitce, že pravidlo formulované v § 274 insolvenčního zákona nelze aplikovat tak, že majetek náležející do společného jmění manželů bude bez dalšího zahrnut do majetkové podstaty insolvenčního řízení zahájeného dříve, podložené poukazem na ustanovení § 205 odst. 3 insolvenčního zákona, odvolací soud odkazuje na důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sen. zn. [29 ICdo 37/2016](#), uveřejněného pod číslem 65/2018 Sb. rozh. obč. [který je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupný i na webových stránkách Nejvyššího soudu].

12. K námitce, že nedošlo ke spojení insolvenčních věcí dlužníka a jeho manželky, odvolací soud uvádí, že dlužník potud (účelově) přehlíží závěr Nejvyššího soudu formulovaný v usnesení ze dne 30. 11. 2017, sen. zn. [29 NSČR 1/2016](#).

13. Odvolací soud tak shledal odvolání důvodným jen částečně, potud, že správná výše částky určené k rozdělení nezajištěným věřitelům činí (jak plyne z odůvodnění napadeného usnesení) 6 818,47 Kč, nikoli 6 811,47 Kč (jak plyne z výroku napadeného usnesení).

II.

Dovolání a vyjádření k němu

14. Proti usnesení odvolacího soudu podal dlužník dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené usnesení závisí na vyřešení právních otázek, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

15. V mezích uplatněného dovolacího důvodu dovolatel argumentuje především tím, že konečná zpráva je (nadále) nepřezkoumatelná, opakuje námitky, jež vznášel proti poslední verzi konečné zprávy, a odmítá tezi odvolacího soudu, že není oprávněn napadat pravomocně přiznané hotové výdaje, jakož i argumentaci odvolacího soudu, že konečná zpráva byla schválena s dodatečnými dílčími změnami. K tomu se dovolává závěrů formulovaných v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2016, sen. zn. [29 NSČR 71/2014](#) (jde o usnesení uveřejněné v časopise Soudní judikatura, číslo 11, ročníku 2017, pod číslem 144). Míni, že z onoho usnesení Nejvyššího soudu zřetelně plyne význam a funkce schvalování konečné zprávy a její obligatorní náležitosti.

16. Dovolatel namítá, že usnesení insolvenčního soudu ze dne 31. 10. 2019 (mimo dalších nedostatků – např. nepřezkoumatelnosti hotových výdajů insolvenčního správce) vyčísluje celkové výdaje majetkové podstaty jinak, než je v konečné zprávě vyčísлил insolvenční správce, a stejné nesrovnalosti se objevily u výdajových položek majetkové podstaty. Insolvenční soud též přiznal insolvenčnímu

správci jinou odměnu než požadoval, a uvedl jinou celkovou výši výdajů majetkové podstaty dlužníka.

17. Dále dovolatel opakuje námitku, že soudy nerespektovaly v insolvenčním řízení judikaturu o spojení samostatných insolvenčních řízení manželů ke společnému řízení, odkazuje na závěry vyjádřené v označeném usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 4. 2011, s tím, že jde o závěry, které Nejvyšší soud ve své judikatuře „nikterak nespороval“.

18. Dovolací argumentaci uzavírá dovolatel námitkou, že ustanovení § 274 insolvenčního zákona nebylo ve věci jeho společného jmění manželů uplatnitelné, jelikož oba manželé byli v úpadku a toto pravidlo nelze použít tak, že se takový majetek bez dalšího zahrne do dříve zahájeného insolvenčního řízení. Odtud dovozuje, že společné jmění manželů dosud nebylo řádně vypořádáno.

19. Insolvenční správce ve vyjádření má napadené rozhodnutí za správné a navrhuje dovolání odmítnout.

III.

Přípustnost dovolání

20. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

21. Dovolání nesměřuje proti žádnému z usnesení vypočtených v § 238a o. s. ř., takže zbývá určit, zda je přípustné podle § 237 o. s. ř. (když pro daný případ neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., vypočtených v § 238 o. s. ř.). Pro další úvahy Nejvyššího soudu přitom byl i při posuzování přípustnosti dovolání rozhodný insolvenční zákon ve znění účinném do 31. 5. 2019, a to se zřetelem k článku II (Přechodné ustanovení) části první zákona č. 31/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

22. Důvod připustit dovolání Nejvyšší soud neměl pro účely posouzení námitky, že insolvenční řízení dlužníka mělo být spojeno s insolvenčním řízením jeho manželky. Tato námitka je totiž založena na ignoranci závěrů, jež Nejvyšší soud k této otázce přijal (v poměrech této věci) v usnesení sen. zn. [29 NSČR 1/2016](#). V něm vysvětlil, že v době od 1. 1. 2014 není přípustné (s výjimkou podávající se z dikce § 394a insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. 1. 2014 pro společný návrh manželů na povolení oddlužení) spojení věcí různých dlužníků ke společnému řízení i v těch insolvenčních řízeních, jež byla zahájena před 1. lednem 2014. K témuž závěru se Nejvyšší soud dále přihlásil např. v usnesení ze dne 30. 11. 2017, sen. zn. [29 NSČR 7/2016](#), nebo v usnesení ze dne 30. 4. 2019, sen. zn. [29 NSČR 78/2017](#), uveřejněném pod číslem 27/2020 Sb. rozh. obč.

23. Ve vztahu k vypořádání společného jmění manželů a k výhradě, že usnesení insolvenčního soudu se odchyluje od konečné zprávy, Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným, když potud jde o otázky v insolvenčních poměrech dovolacím soudem beze zbytku nezodpovězené.

IV.

Důvodnost dovolání

24. Nejvyšší soud se – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – nejprve zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

25. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

26. Nejvyšší soud předesílá, že při úvaze, zda je (dovoláním zpochybněné) právní posouzení věci odvolacím soudem správné, vychází (musí vycházet) ze skutkových závěrů odvolacího soudu, nikoli z těch skutkových závěrů, které v dovolání na podporu svých právních argumentů nejprve zformuluje sám dovolatel. K tomu srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. [29 Odo 268/2003](#), uveřejněného pod číslem 19/2006 Sb. rozh. obč., nebo důvody rozsudku ze dne 30. 9. 2015, sen. zn. [29 ICdo 28/2013](#), uveřejněného pod číslem 94/2016 Sb. rozh. obč. V těch částech, jimiž dovolání polemizuje se skutkovými závěry soudů nižších stupňů, jde o polemiku nepřipustnou (nepřípustnou proto, že skutkový dovolací důvod občanský soudní řád v rozhodném znění nezná).

27. Pro další úvahy Nejvyššího soudu k otázce (ne)vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manželky jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona (jež v tomto znění platila již v době vydání rozhodnutí o úpadku dlužníka):

§ 268

(1) Prohlášením konkursu zaniká společné jmění dlužníka a jeho manžela; byl-li vznik společného jmění dlužníka a jeho manžela vyhrazen ke dni zániku manželství, má prohlášení konkursu stejné majetkoprávní účinky jako zánik manželství.

(2) Po prohlášení konkursu se provede vypořádání společného jmění manželů, které

a/ zaniklo podle odstavce 1,

b/ do prohlášení konkursu zaniklo, ale nebylo vypořádáno, nebo

c/ bylo zúženo smlouvou nebo rozhodnutím soudu a do prohlášení konkursu nebylo vypořádáno.

(...)

§ 274

Nelze-li provést vypořádání společného jmění manželů proto, že závazky dlužníka, které z něj mohou být uspokojeny, jsou vyšší než majetek, který náleží do společného jmění manželů, zahrne se celý majetek náležející do společného jmění manželů do majetkové podstaty.

28. Ve skutkové rovině nebylo pochyb o tom, že:

[1] Insolvenční řízení dlužníka a Z. F. byla zahájena jejich insolvenčními návrhy dne 5. 6. 2013.

[2] Usnesením ze dne 19. 8. 2013 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne v 15.41 hodin), ve znění doplňujícího usnesení ze dne 9. 9. 2013 (zveřejněného v insolvenčním rejstříku 10. 9. 2013, v 11.32 hodin), insolvenční soud (mimo jiné):

1/ Zjistil úpadek Z. F. (bod I. výroku).

2/ Insolvenčním správcem Z. F. ustanovil J. S. (bod II. výroku).

3/ Povolil oddlužení (bod III. výroku).

4/ Určil, že účinky rozhodnutí o úpadku nastávají okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku (bod IV. výroku).

[3] Usnesením ze dne 15. 10. 2013 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku 24. 10. 2013 v 9.35 hodin), insolvenční soud (mimo jiné) schválil oddlužení Z. F. plněním splátkového kalendáře.

[4] Usnesením ze dne 17. 3. 2014 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku 25. 3. 2014 v 10.46 hodin), insolvenční soud (mimo jiné) vzal na vědomí splnění oddlužení Z. F. plněním splátkového kalendáře. V tomto výroku nabylo usnesení právní moci 25. 3. 2014.

[5] Usnesením ze dne 17. 3. 2014 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku 25. 3. 2014 v 10.43 hodin), které nabylo právní moci dne 16. 4. 2014, přiznal insolvenční soud Z. F. osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny.

[6] Usnesením ze dne 20. 5. 2015 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne v 8.57 hodin), insolvenční soud (mimo jiné):

1/ Zjistil úpadek dlužníka (bod II. výroku).

2/ Insolvenčním správcem dlužníka ustanovil J. S. (bod III. výroku).

3/ Určil, že účinky rozhodnutí o úpadku nastávají okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku (bod VI. výroku).

4/ Zamítl návrh dlužníka na povolení oddlužení (bod I. výroku).

5/ Prohlásil konkurs na majetek dlužníka, s tím, že konkurs bude projednáván jako nepatrný (body IV. a V. výroku).

[7] Usnesením ze dne 13. 7. 2016 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku 14. 7. 2016, v 6.55 hodin), které nabylo právní moci 17. 8. 2016, insolvenční soud (mimo jiné):

1/ Udělil J. S. souhlas k vydání výtěžku zpeněžení zajištění (označených nemovitých věcí) ve výši 3 194 875,03 Kč zajištěnému věřiteli (Hypoteční bance, a. s.) [bod I. výroku].

2/ Přiznal J. S. zálohu na odměnu ve výši 226 073,93 Kč (bod III. výroku). V důvodech usnesení insolvenční soud uvedl, že náklady spojené se správou a zpeněžením předmětu zajištění činily 181 722,04 Kč (jež spolu se zálohou na odměnu odečetl z částky dosažené zpeněžením (3 602 671 Kč).

29. K výkladu § 274 insolvenčního zákona se Nejvyšší soud vyjádřil v rozsudku ze dne 31. 10. 2019, sen. zn. [29 ICdo 151/2017](#), uveřejněném pod číslem 77/2020 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 77/2020“). V něm vysvětlil, že:

[1] Je-li ke dni zániku společného jmění dlužníka a jeho manžela důvod aplikovat § 274 insolvenčního zákona, neboť společné jmění dlužníka a jeho manžela je předloženo, přičemž závazky (dluhy), které způsobují předložení společného jmění, byly řádně uplatněny v insolvenčním řízení dlužníka, nemůže mít na použití § 274 insolvenčního zákona vliv, že

následně dojde k zahájení insolvenčního řízení rovněž na majetek manžela dlužníka (odstavec 33.).

[2] Nesouhlasí-li manžel dlužníka se zahrnutím celého majetku náležícího do společného jmění manželů do majetkové podstaty dlužníka, neboť se domnívá, že závazky dlužníka, které z něj mohou být uspokojeny, nejsou vyšší než majetek, který náleží do společného jmění manželů, může podat žalobu na vypořádání společného jmění manželů (odstavec 25.).

[3] Při výkladu § 274 insolvenčního zákona se závazky uspokojitelnými ze společného jmění manželů rozumí dluhy převzaté za trvání manželství (s výjimkou uvedenou v § 710 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku), které věřitelé jako pohledávky v insolvenčním řízení řádně uplatnili (příhláškou nebo jiným způsobem předepsaným insolvenčním zákonem) [odstavec 27.].

30. Jak plyne ze skutkových reálií shrnutých v odstavci 28. výše, způsob řešení úpadku Z. F. (povolení oddlužení, které insolvenční soud následně schválil ve formě plnění splátkového kalendáře) nezpůsoboval (nevyvolal) zánik společného jmění manželů F. a tedy ani potřebu jeho vypořádání (srov. § 409 insolvenčního zákona ve znění účinném k 15. 10. 2013). Takový účinek nastal (v souladu s ustanovením § 268 odst. 1 insolvenčního zákona) až v důsledku prohlášení konkursu na majetek dlužníka (20. 5. 2015). K tomuto dni (ani později) však již k žádnému střetu majetkových podstat dlužníka a Z. F. nedošlo (nemohlo dojít), jelikož insolvenční řízení vedené na majetek Z. F. pravomocně skončilo 25. 3. 2014 (srov. § 413 insolvenčního zákona v tehdejšího znění). V situaci, kdy dlužník není (nebyl) od prohlášení konkursu osobou s dispozičními oprávněními ve vztahu k majetkové podstatě (srov. § 229 odst. 3 písm. c/ insolvenčního zákona) a kdy celý majetek náležející do společného jmění manželů F. byl zahrnut do majetkové podstaty podle § 274 insolvenčního zákona, byla osobou, která mohla namítat, že se tak děje na její úkor, jelikož předpoklady takového postupu nebyly naplněny, Z. F. (nikoli dlužník). Ta tak mohla učinit [v souladu se závěrem obsaženým v [R 77/2020](#) (odstavec 25.)] tím, že podá žalobu na vypořádání společného jmění manželů.

31. Zbývá dodat, že jsou-li splněny předpoklady formulované v § 274 insolvenčního zákona a je-li proto celý majetek náležející do společného jmění manželů zahrnut do majetkové podstaty dlužníka, společné jmění manželů se již nevypořádává, což plyne přímo z dikce § 274 insolvenčního zákona [srov. slova „Nelze-li provést vypořádání společného jmění manželů (...)“]. Dovolání proto potud není důvodné.

32. Pro posouzení výhrady, že usnesení insolvenčního soudu se odchyluje od konečné zprávy, jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona:

§ 38

(1) Insolvenční správce má právo na odměnu a náhradu hotových výdajů. V případě konkursu se výše odměny určí z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek a z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi věřitele. V případě oddlužení činí výše odměny z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek 25 % výše stanovené prováděcím právním předpisem pro odměnu z počtu přezkoumaných přihlášených pohledávek v konkursu. Je-li insolvenční správce plátcem daně z přidané hodnoty, náleží mu k odměně a k náhradě hotových výdajů částka odpovídající této dani, kterou je insolvenční správce povinen z odměny a z náhrady hotových výdajů odvést podle zvláštního právního předpisu.

(2) Odměna a náhrada hotových výdajů insolvenčního správce se uspokojují z majetkové podstaty, a pokud k tomu nestačí, ze zálohy na náklady insolvenčního řízení; není-li jejich

uspokojení z těchto zdrojů možné, hradí je stát, nejvýše však 50 000 Kč na odměně insolvenčního správce a 50 000 Kč na náhradě hotových výdajů insolvenčního správce.

(3) Vyúčtování odměny a hotových výdajů provede insolvenční správce v konečné zprávě, a není-li jí, ve zprávě o své činnosti. Insolvenční soud může podle okolností případu po projednání s věřitelským výborem odměnu insolvenčního správce přiměřeně zvýšit nebo snížit. Důvodem ke snížení odměny je zejména skutečnost, že insolvenční správce porušil některou ze svých povinností nebo že nenavrhoval provedení částečného rozvrhu, ačkoliv to stav zpeněžení majetkové podstaty umožňoval.

(4) Insolvenční soud může v průběhu insolvenčního řízení rozhodnout o vyplacení zálohy odměny a hotových výdajů insolvenčnímu správci, a to i opětovně.

(...)

(7) Způsob určení odměny, některých hotových výdajů insolvenčního správce a způsob jejich úhrady státem stanoví prováděcí právní předpis.

§ 302

(...)

(2) Konečná zpráva insolvenčního správce musí podat celkovou charakteristiku jeho činnosti s vyčíslením jejích finančních výsledků. Konečná zpráva musí obsahovat zejména

a/ přehled pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených, které insolvenční správce již uspokojil a které ještě uspokojit zbývá,

b/ přehled výdajů vynaložených v souvislosti se správou majetkové podstaty se zdůvodněním výdajů, které nejsou obvyklé,

c/ přehled zpeněžení majetkové podstaty s výsledkem, jehož bylo dosaženo,

d/ uvedení majetku, který nebyl zpeněžen, s odůvodněním, proč k tomu došlo,

e/ výsledky částečného rozvrhu, pokud k němu došlo,

f/ přehled plnění zajištěným věřitelům s promítnutím do rozvrhu,

g/ přehled jednání a právních úkonů, významných pro průběh insolvenčního řízení.

(3) Konečná zpráva insolvenčního správce musí vyústit ve vyčíslení částky, která má být rozdělena mezi věřitele, a v označení těchto věřitelů, s údajem o výši jejich podílů na této částce.

(...)

§ 303

(1) Současně s konečnou zprávou insolvenční správce předloží insolvenčnímu soudu i vyúčtování své odměny a výdajů.

(...)

(1) Insolvenční soud přezkoumá konečnou zprávu insolvenčního správce a jeho vyúčtování a odstraní po slyšení insolvenčního správce chyby a nejasnosti v ní obsažené.

(2) O konečné zprávě insolvenčního správce po její úpravě uvědomí insolvenční soud účastníky řízení tím, že ji zveřejní vyhláškou. Současně je uvědomí o tom, že do 15 dnů od zveřejnění konečné zprávy v insolvenčním rejstříku mohou proti ní podat námitky; námitky se podávají u insolvenčního soudu dvojmo s tím, že jedno vyhotovení se doručuje insolvenčnímu správci k vyjádření.

(3) K projednání konečné zprávy insolvenčního správce a jeho vyúčtování nařídí insolvenční soud jednání. Termín a místo tohoto jednání zveřejní insolvenční soud vyhláškou; předvolání k tomuto jednání insolvenční soud zvlášť doručí insolvenčnímu správci, dlužníku, věřitelům a státnímu zastupitelství, kteří podali námitky proti konečné zprávě, a věřitelskému výboru.

(4) Na jednání o konečné zprávě a vyúčtování insolvenčního správce projedná insolvenční soud námitky, které byly proti ní vzneseny. Na základě toho rozhodne buď tak, že

a/ schválí předloženou konečnou zprávu a vyúčtování, nejsou-li námitky vůči nim důvodné,

b/ nařídí doplnění nebo změnu konečné zprávy nebo vyúčtování, jestliže shledá, že některé z námitek proti nim jsou důvodné, avšak nemění její základní obsah,

c/ odmítne přijmout konečnou zprávu, shledá-li že námitky proti ní vznesené důvodně zpochybňují zprávu jako celek; v tomto případě uloží insolvenčnímu správci, aby předložil novou konečnou zprávu ve lhůtě, kterou určí.

(5) Nebyly-li podány námitky proti konečné zprávě, může insolvenční soud vydat rozhodnutí podle odstavce 4 i bez nařízení jednání.

(6) Rozhodnutí podle odstavců 4 a 5 doručí insolvenční soud insolvenčnímu správci, dlužníku a věřitelům, o jejichž námitkách bylo rozhodováno. Odvolání proti těmto rozhodnutím mohou podat insolvenční správce a věřitelé a dlužník, jejichž námitkám nebylo vyhověno.

33. Konečná zpráva neřeší otázku způsobu a rozsahu uspokojení pohledávek (insolvenčních) věřitelů; o tom rozhoduje insolvenční soud v rozvrhovém usnesení. Jakkoliv platí, že konečná zpráva má vyústit ve vyčíslení částky, která má být rozdělena mezi věřitele, jakož i v označení těchto věřitelů, s údajem o výši jejich podílů na této částce (srov. dikci § 302 odst. 3 insolvenčního zákona), podstatou konečné zprávy je přehled o příjmech a výdajích z majetkové podstaty (pohledávkách za majetkovou podstatou a pohledávkách postavených jim na roveň) a údaj o tom, jaká částka je k dispozici pro rozvrh. Označení věřitelů s údajem o (předpokládané) míře uspokojení jejich pohledávek v rozvrhu je obsaženo v konečné zprávě toliko jako údaj doplňující (orientační), neboť to, kteří z věřitelů, jejichž pohledávky prošly přezkumem, a v jakém rozsahu budou z výtěžku zpeněžení uspokojeni, je vyhrazeno rozvrhu. V něm je prostor pro řešení případných sporů o interpretaci výsledku přezkumu a incidenčních sporů. V usnesení o schválení konečné zprávy (a vyúčtování hotových výdajů a odměny insolvenčního správce) se tedy insolvenční soud nezabývá (nemá zabývat) mírou uspokojení jednotlivých věřitelů, tudíž ani posuzovat námitky dlužníka v tomto směru. Srov. shodně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2016, sen. zn. [29 NSČR 118/2016](#), uveřejněné pod číslem 134/2017 Sb. rozh. obč. V tomto ohledu tak závěry soudů odpovídají judikatuře Nejvyššího soudu.

34. V úpadkových poměrech upravených zákonem č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též

jen „ZKV“), Nejvyšší soud uzavřel, že podle závěrů, jež zformuloval v rozsudku ze dne 26. 11. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2865/2011](#), uveřejněném pod číslem 22/2014 Sb. rozh. obč., platí, že při pravidelném chodu věcí (při kontinuálním výkonu funkce správcem konkursní podstaty) má konečné slovo při schvalování hotových výdajů a odměny správce konkursní podstaty, jakož i při schvalování nákladů spojených s udržováním a správou konkursní podstaty (lhostejno, zda již uhrazených) konkursní soud postupem podle § 29 ZKV. Takový postup ústí ve vydání usnesení o (ne)schválení konečné zprávy a vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty. Tomuto závěru odpovídá i možnost schválit konečnou zprávu v jiném znění, než ve kterém ji konkursnímu soudu předložil správce konkursní podstaty úpadce [neschválit některé hotové výdaje správce konkursní podstaty, jakož i některé z nákladů spojených s udržováním a správou konkursní podstaty (lhostejno, zda již uhrazených)]; srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 10. 2016, sp. zn. [29 Cdo 2181/2014](#). V porovnání s dikcí § 29 odst. 2 ZKV upravuje insolvenční zákon způsoby rozhodování insolvenčního soudu o konečné zprávě podrobněji (srov. § 304 odst. 4 insolvenčního zákona). Umožňuje-li nicméně ustanovení § 304 odst. 4 písm. b/ insolvenčního zákona insolvenčnímu soudu, aby o námitkách proti konečné zprávě, které jsou důvodné, ale nemění základní obsah konečné zprávy, rozhodl tak, že nařídí doplnění nebo změnu konečné zprávy nebo vyúčtování, pak to současně znamená, že konečná zpráva (nebo vyúčtování) může být doplněna či změněna vůlí (nařízením) insolvenčního soudu. Může k tomu dojít (zejména tam, kde se v těchto dílčích otázkách rozchází mínění insolvenčního soudu a zpracovatele konečné zprávy, jímž je insolvenční správce) i tím způsobem, že insolvenční soud promítne tyto odchylky (doplnění či změny) ve výroku usnesení o schválení konečné zprávy [což se může stát i tam, kde insolvenční soud dospěl k nutnosti doplnění či změny konečné zprávy bez námitek oprávněných osob (z úřední činnosti)]. Omezujícím faktorem takového postupu (v porovnání s konkursní úpravou, jež tuto otázku výslovně neřešila) je právě skutečnost, že tyto změny či doplnění nemění základní obsah konečné zprávy (srov. oproti tomu § 304 odst. 4 písm. c/ insolvenčního zákona).

35. Lze tedy shrnout, že insolvenční soud může schválit konečnou zprávu v jiném znění, než ve kterém ji předložil insolvenční správce, jde-li o změny nebo doplnění, které nemění základní obsah konečné zprávy (§ 304 odst. 4 písm. b/ insolvenčního zákona).

36. Možnost stanovit odměnu insolvenčního správce jinak (než jak je v souladu s ustanovením § 38 odst. 3 a § 303 odst. 1 insolvenčního zákona vyúčtována v konečné zprávě), pak vyplývá z toho, že o určení odměny, případně o jejím přiměřeném zvýšení nebo snížení (§ 38 odst. 3 insolvenčního zákona) rozhoduje konečným způsobem právě insolvenční soud.

37. Také s těmito závěry (jež neodporují ani usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. [29 NSČR 71/2014](#), na něž poukazuje dovolatel) je napadené rozhodnutí v souladu.

38. Pro posouzení možnosti zkoumat při schválení konečné zprávy náklady spojené se správou a zpeněžením předmětu zajištění, je rozhodné následující ustanovení insolvenčního zákona (ve znění, jež od rozhodnutí o úpadku dlužníka do 13. 7. 2016 nedoznalo změn):

§ 298

(1) Zajištění věřitelé mají právo, aby jejich pohledávka byla uspokojena z výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla zajištěna.

(2) Výtěžek zpeněžení po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením podle odstavce 4, nestanoví-li insolvenční soud jinak, a po odečtení částky připadající na odměnu insolvenčního správce vydá insolvenční správce se souhlasem insolvenčního soudu zajištěnému věřiteli.

(3) Proti návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení podle odstavce 2 mohou

ostatní věřitelé a dlužník podat námitky do 7 dnů ode dne zveřejnění návrhu v insolvenčním rejstříku; k později podaným námitkám se nepřihlíží. K projednání včas podaných námitek nařídí insolvenční soud do 30 dnů jednání, při kterém rozhodne o tom, zda návrhu insolvenčního správce vyhoví.

(4) Náklady spojené se zpeněžením lze odečíst nejvýše v rozsahu 5 % výtěžku zpeněžení; náklady spojené se správou nejvýše v rozsahu 4 % výtěžku zpeněžení. Se souhlasem zajištěného věřitele lze odečíst náklady i ve větším rozsahu.

(5) Zajištěnému věřiteli, který dosud nesplnil povinnost podle § 157 odst. 1, se vydá výtěžek zpeněžení po odečtení částky připadající na splnění této povinnosti.

(6) Pro zpeněžení podle § 293 se odstavec 2 použije jen tehdy, jestliže zajištěný věřitel dosud nesplnil povinnost podle § 230 odst. 3.

(7) Rozhodnutí o návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení podle odstavce 2 se doručuje zvláště dlužníku, insolvenčnímu správci, zajištěnému věřiteli, jemuž má být výtěžek vydán, a věřitelům, kteří proti němu podali námitky; jen tyto osoby mohou proti rozhodnutí podat odvolání.

39. Jestliže insolvenční soud rozhoduje o vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli podle § 298 insolvenčního zákona, zabývá se účelností (a rozsahem) nákladů spojených se správou a zpeněžením předmětu zajištění (jež se spolu se zálohou na odměnu insolvenčního správce v souladu s ustanovením § 298 odst. 2 insolvenčního zákona odečítají od dosaženého výtěžku zpeněžení pro účely určení tzv. „čistého výtěžku zpeněžení zajištění“) již v usnesení, jímž onen čistý výtěžek zpeněžení zajištění vydává zajištěnému věřiteli. Proti návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení podle ustanovení § 298 odst. 2 insolvenčního zákona mohou ostatní věřitelé a dlužník vznášet v určené lhůtě námitky, k jejichž projednání nařizuje insolvenční soud jednání (§ 298 odst. 3 insolvenčního zákona) a osoby uvedené v § 298 odst. 7 insolvenčního zákona pak mohou podat proti rozhodnutí insolvenčního soudu o návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona odvolání. Takový postup (věcné prověření účelnosti a rozsahu nákladů spojených se správou a zpeněžením předmětu zajištění, jež mají být odečteny od dosaženého výtěžku zpeněžení) rozhodnutím podle § 298 insolvenčního zákona plyne i z judikatury Nejvyššího soudu; srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2017, sen. zn. [29 NSČR 94/2014](#), uveřejněné pod číslem 12/2019 Sb. rozh. obč., nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sen. zn. [29 NSČR 43/2018](#), uveřejněné pod číslem 101/2020 Sb. rozh. obč. Rozsah odečítaných nákladů spojených se správou a zpeněžením předmětu zajištění (v konkrétním případě 181 722,04 Kč) vždy ovlivňuje výslednou výši částky vydávané takovým rozhodnutím zajištěnému věřiteli coby čistý výtěžek zpeněžení zajištění. Je-li zkoumání účelnosti a rozsahu takových nákladů vyhrazeno námitkové řízení podle § 298 odst. 3 insolvenčního zákona, pak je zjevné, že námitky vznesené proti účelnosti a rozsahu takových nákladů poté, co usnesení insolvenčního soudu podle § 298 insolvenčního zákona nabylo právní moci (ať již nově nebo opakovaně), jako námitky proti konečné zprávě již nemají být znovu věcně zkoumány. To plyne z dikce § 298 odst. 3 části věty za středníkem insolvenčního zákona, jež určuje, že k později (než do 7 dnů ode dne zveřejnění návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona v insolvenčním rejstříku) podaným námitkám se nepřihlíží.

40. Jinak řečeno, jestliže insolvenční soud v insolvenčním řízení, v němž je úpadek dlužníka řešen konkursem, pravomocně rozhodl podle ustanovení § 298 insolvenčního zákona o vydání tzv. čistého výtěžku zpeněžení zajištění zajištěnému věřiteli dosaženého tak, že od výtěžku zpeněžení odečetl náklady spojené se správou a zpeněžením předmětu zajištění a částku připadající na odměnu insolvenčního správce (§ 298 odst. 2 insolvenčního zákona), pak k námitkám vzneseným k účelnosti a

výši nákladů spojených se správou a zpeněžením předmětu zajištění v rámci námitek proti konečné zprávě (§ 304 odst. 2 insolvenčního zákona) již insolvenční soud při projednání a schválení konečné zprávy nepřihlíží (§ 298 odst. 3 část věty za středníkem insolvenčního zákona).

41. Zbývá prověřit argument „nepřezkoumatelnosti konečné zprávy“. Je-li touto námitkou míněn rozpor mezi údaji konečné zprávy a dílčím způsobem jiným rozhodnutím insolvenčního soudu o schválení konečné zprávy, pak lze pro účely jejího vypořádání odkázat na závěry uvedené výše k možnosti insolvenčního soudu schválit konečnou zprávu v jiném znění, než ve kterém ji předložil insolvenční správce. Je-li tímto způsobem namítána nepřezkoumatelnost usnesení, jímž insolvenční soud konečnou zprávu schválil, pak jde o námitku, kterou dovolatel vystihuje z obsahového hlediska tzv. jinou vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, tedy vadu řízení, k jejíž existenci Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). K tomu lze poukázat na závěry formulované na téma nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu prvního stupně v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2543/2011](#), uveřejněném pod číslem 100/2013 Sb. rozh. obč. Tam Nejvyšší soud vysvětlil, že měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není zpravidla nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele. Poměřováno těmito závěry rozhodnutí insolvenčního soudu zjevně nebylo nepřezkoumatelné.

42. Jelikož vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti, se nepodávají ani ze spisu, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl (§ 243d odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).